

Kasım ayında 97,7 milyar TL kartlı harcama yapıldı, harcamaların %28'i internet üzerinden

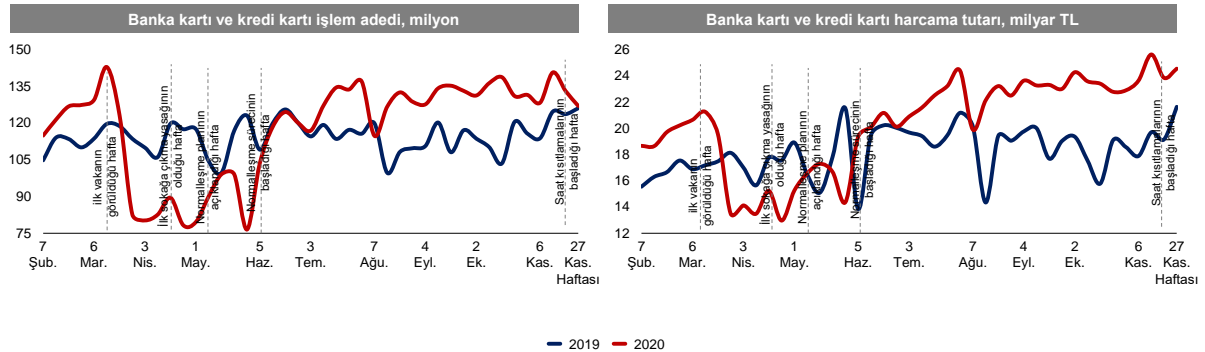
Tüketim eğilimlerini arz ve talep ekseninde çeşitli veriler üzerinden takip etmek mümkün ancak, içerisinde bulunduğumuz salgın sürecinde yüksek frekanslı verilere dayalı günceli gösteren analizler önem arz ediyor. Bu kapsamda, "TCMB Banka Kartı ve Kredi Kartı Harcama Tutarları" istatistikleri tüketici harcamalarının haftalık takibine olanak sağlıyor. Bankalararası Kart Merkezi (BKM) Kart Monitör araştırması 2017 verilerine göre, 10 kişiden 7'si ödemelerinde kredi kartını tercih ediyor ve günümüzde COVID-19 nedeniyle birçok kişinin ödemelerinde kredi kartını tercih ettiği biliniyor. Dolayısıyla, tüketim harcamalarının zamanlı takibi açısından ilgili veri setinin temsil gücü yüksek, elverişli bir kaynak olduğu değerlendiriliyor.

COVID-19'un Tüketici Harcamalarına Etkisi Bülteni'nde, TCMB Banka Kartı ve Kredi Kartı Harcama Tutarları istatistikleri esas alınmakta, tüketicilerin haftalık ve aylık banka kartı/kredi kartı harcama eğilimleri harcama kalemi ayrıntısında haftalık/aylık/yıllık değişimler üzerinden analiz edilmektedir.

Kasım ayında kartlı harcamalar bir önceki aya kıyasla yüzde 16 azaldı

Kasım ayı değerlerinin elde edildiği 6, 13, 20 ve 27 Kasım haftalarında¹ banka ve kredi kartı kullanılarak, sırasıyla, 23,7, 25,6, 23,9 ve 24,6 milyar TL tutarında işlem yapıldı. Adet olarak bakıldığında, ilgili haftalarda sırasıyla, 128, 141, 133 ve 127 milyon adet işlem kaydedildi. Böylece, Kasım 2020'de banka ve kredi kartı kullanılarak 97,7 milyar TL tutarında toplam 529 milyon adet işlem gerçekleştirildi. Kasım 2020'de banka ve kredi kartı ile yapılan harcamaların tutarı Ekim 2020'ye kıyasla yüzde 16 azalırken, Kasım 2019'a kıyasla ise yüzde 1 arttı. Aynı dönemde işlem adedi ise aylık bazda yüzde 21, yıllık bazda yüzde 12 azalış gösterdi. Bir önceki yılın aynı dönemine (15 Mart – 29 Kasım 2019) göre kıyaslandığında, 13 Mart – 27 Kasım 2020'de yapılan harcamaların tutarı yüzde 11, işlem adedi ise yüzde 2 arttı.

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı işlem adedi ve harcama tutarı, 7 Şubat – 27 Kasım 2020

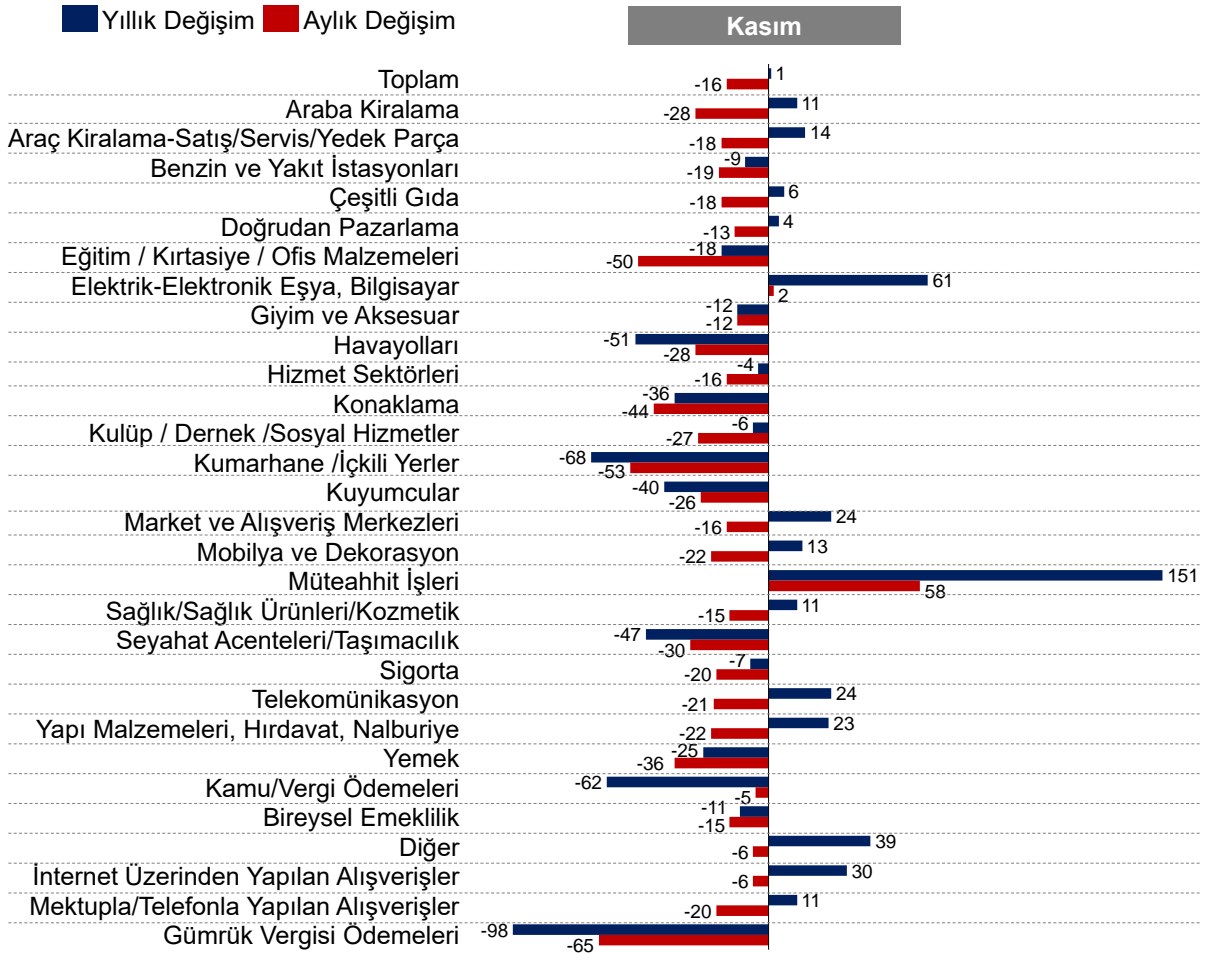

Kaynak: TCMB, TEPAV görselleştirmesi

¹ 6 Kasım haftası: 31 Ekim – 6 Kasım; 13 Kasım haftası: 7 – 13 Kasım; 20 Kasım haftası: 14 – 20 Kasım; 27 Kasım haftası: 21 – 27 Kasım tarihlerini kapsamaktadır.

Kasım ayında bir önceki aya göre harcamalar sadece müteahhit işleri ve elektrik-elektronik eşya, bilgisayar sektöründe artarken, en fazla kumarhane/içkili yerler, eğitim/kırtasiye/ofis malzemeleri, konaklama, yemek ve seyahat acenteleri/taşımacılık sektörlerinde azaldı. Aylık değişimlerde gözlenen sektörel farklılaşmalar, salgına yönelik sosyal hareketliliği kısıtlayıcı önlemlerin Kasım ayında sıkılaştırılmasının etkili olduğunu göstermektedir. Yıllık bazda bakıldığında ise, en fazla artış müteahhitlik işleri, elektrik-elektronik eşya, bilgisayar, diğer ve market ve alışveriş merkezleri harcamalarında görüldü. Kumarhane/içkili yerler ve kuyumcular, kamu/vergi ödemeleri, havayolları ve seyahat acenteleri/taşımacılık harcamaları ise azalış görülen sektörler oldu. Alışveriş yöntemi bakımından incelendiğinde ise Kasım ayında internet üzerinden yapılan alışverişler Kasım 2019'a göre yüzde 30 artarken, Ekim 2020'ye göre yüzde 6 azaldı.

Şekil 2 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarının aylık ve yıllık değişimleri, %, Kasım 2020

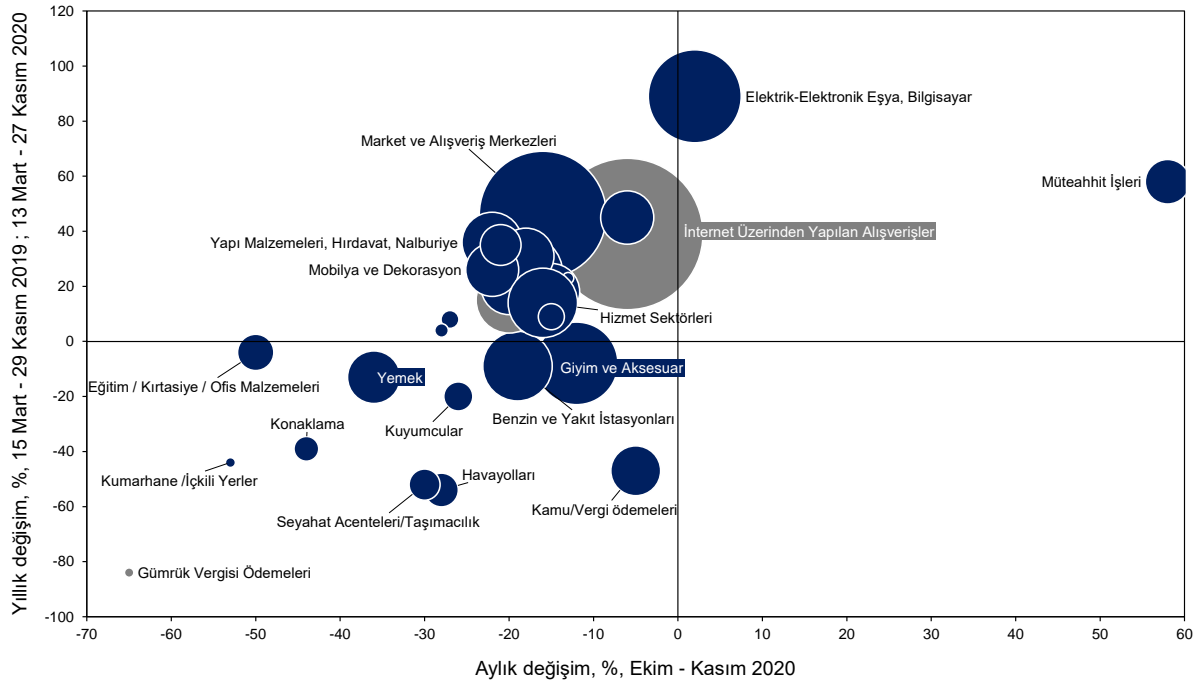

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

Not: Şekilde yer alan internet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Bir önceki yılın aynı dönemine (15 Mart – 29 Kasım 2019) göre kıyaslandığında, 13 Mart – 27 Kasım 2020'de en fazla artış elektrik-elektronik eşya, bilgisayar (yüzde 89), müteahhit işleri (yüzde 58), market ve alışveriş merkezleri (yüzde 46), diğer (yüzde 45) ve yapı malzemeleri (yüzde 36) harcamalarında görüldü. Aynı dönemde harcamalar en fazla havayolları (yüzde 54), seyahat acenteleri/taşımacılık (yüzde 52), kamu/vergü ödemeleri (yüzde 47), kumarhane/içkili yerler (yüzde 44) ve konaklama (yüzde 39) azaldı (bkz. Şekil 3). Aynı dönemde internet üzerinden yapılan alışverişler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 39 arttı.

Şekil 3 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcamaların yıllık (15 Mart – 29 Kasım 2019; 13 Mart – 27 Kasım 2020) ve aylık değişimi (Ekim – Kasım 2020), %

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

Not: Grafiğin dikey eksenini 13 Mart – 27 Kasım 2020'de yapılan toplam harcamaların, 15 Mart – 29 Kasım 2019'da yapılan toplam harcamalara göre yüzdelik değişimini; yatay eksen ise 2020 yılı Kasım ayında yapılan harcamaların Ekim ayına kıyasla yüzdelik değişimini vermektedir.

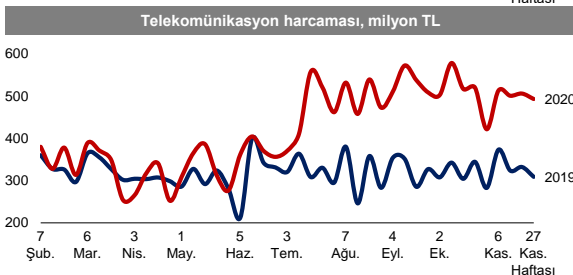
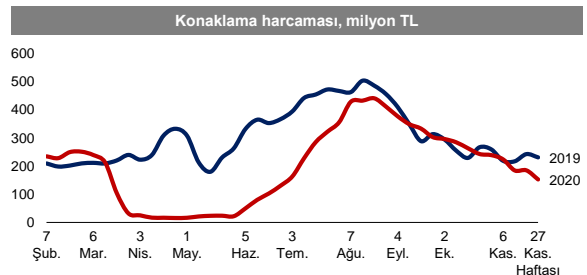
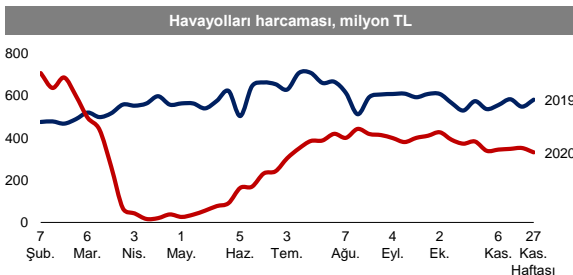
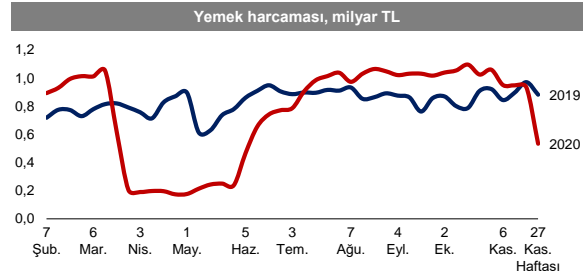
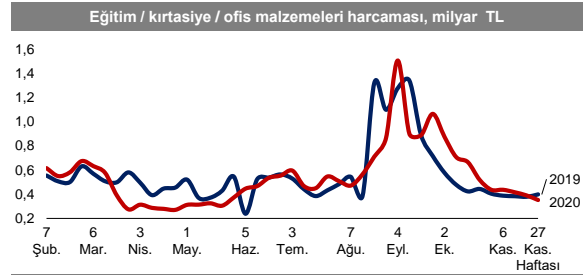
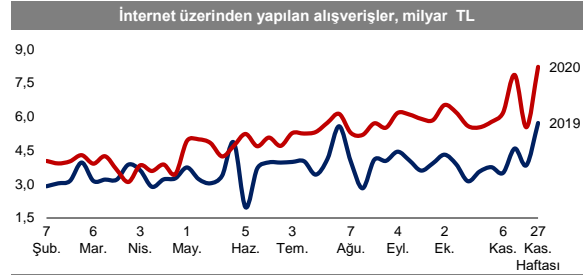
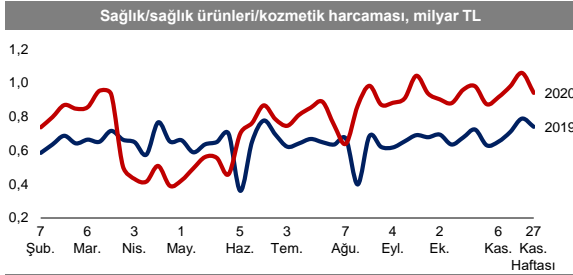
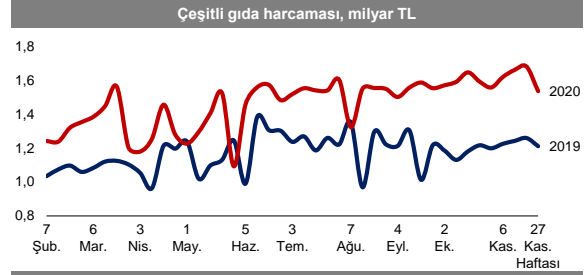
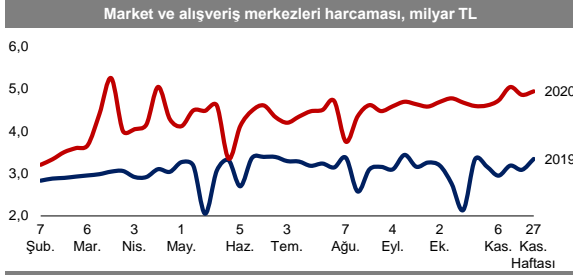
Not: Daire büyüklükleri, Kasım ayında yapılan harcamaların tutarını ifade etmektedir.

Bültenin ilerleyen sayıları TEPAV web sitesinde aylık açıklanmaya devam edecektir.

Analizlere ilişkin daha detaylı açıklamaları TEPAV'ın 31 Mart 2020'deki Değerlendirme Notunda bulabilirsiniz.²

² Dündar, M. (2020). "COVID-19'un Tüketici Harcamalarına Etkisi," TEPAV Değerlendirme Notu, 31 Mart 2020. <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10099>

Ek 1

Ek 2

